

ОНИЙ ЛАЗЗАТ ОҒРИҚЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

— Сизга нима бўлди? — деган саволини ҳам жавобсиз қолдирдим.

Ушбу суратларни эса ҳамроҳим Ҳабибулла ака Шодиев олди (юрагига балли унинг!).

... Орадан ярим соатларча ўтгач, Махфуза опа билан у кишининг хонасида суҳбатни давом эттирдик.

— Сиз кўрган болалар ақли заиф ва ногиронларнинг энг енгили, — дейди у чуқур хўрсиниб. — Биз ҳар куни шулар билан биргамиз. Кўпчилик шифокорларнинг дийдаси қотиб кетган, дейишади. Бўлса бордир. Лекин ёлғиз қолган пайтларимда кўзларимдан ёш оқади. Ҳаётдан умиди шу эдими бечораларнинг? Очигини айтганда қарамоғимиздаги болаларнинг аксарияти нари борса 13—14 йил умр кўришади, ҳалок.

— Авваллари — тиббийтимиз ривожланмаган маҳалларда — фалончининг боласи мажруҳ экан, деган миш-мишларни ахён-ахёнда эшитиб қолардик. Энди эса...

— Сиз бутунлай ҳақсиз, — дея фикримизни опа давом эттирди. — Олдинлари, айтилик, Себзор даҳасидай катта жойда кўпи билан бириккита ақли заиф болалар бўларди. Эндичи? Енимиздаги худди шунақа болалар уйда 340 нафар, бизда 540 нафар — жами 880 нафар яримжон қорақўзлар бор. Ҳумхурият бўйича шунақа болалар уйи, биласизми қанча? Бешта!

— Сабаб нима энди?

— Аниқ-равшан айтишим мумкинки, кўп ҳолларда отоналар айбдордирлар. Биздаги болаларнинг 40 фоиздан зиёдроги ичкиликка, гиёҳвандликка ботиб қолганларнинг фарзандлари. Таваба, деб ёқа ушлайман, шуларни кўриб-билиб, мушоҳада қилиб турсак ҳам, ичкиликбозлик қамаймаяпти. Ҳатто, ҳомилдор аёлларнинг ичишларига нима дейсиз? Агар ҳомиланинг биринчи босқичида аёл киши ичса, бўлажак фарзанд мажруҳ бўлади, деяверинг...

Фавқулодда эшик очилиб, суҳбатимиз узилиб қолди.

— Жон опа, ёлвораман сизга, Хуршиднинг олиб қолинглар, — деди чақалоқ кўтарган аёл кўзларида ёш билан ёнидаги чамаси олти ёшли болани кўрсатиб. — Нима қилишимни ҳам билмай қолдим.

Танишдик. Вазира Сайдалиева Октябр туманидаги Бўтакўз кўчасининг 19-уйида истиқомат қиларкан. Айтишча, эри Саидкарим Сайдалиевнинг олдинги хотинидан туғилган икки фарзанди — Хуршид ва Муножотлар шу ерда даволанар эканлар. Ақли заиф Хуршид болалар уйдан бир неча марта қочиб, шифокорларни ҳам, уйдагиларни ҳам бездирибди.

Шу пайт аёлни эри Саидкарим ҳам тасодифан эшикдан мўралди. Ичкарига таклиф қилдик. Уни кўрган одам дабдурустан 42 эмас, 50—55 ёш беради. Тишлар тўкилган, юзлар салқинган. У ҳам нола қила бошлади.

— Илтимос, ўғлимни олиб қолинглар. Ўйда тарбиялашнинг ҳеч иложи йўқ. Кеча ҳовлида юрган мушукни ушлаб, кўзларини ўйиб олибди. Кўриб турибсизлар, уйда чақалогимиз бор. Худо кўрсатмасин...

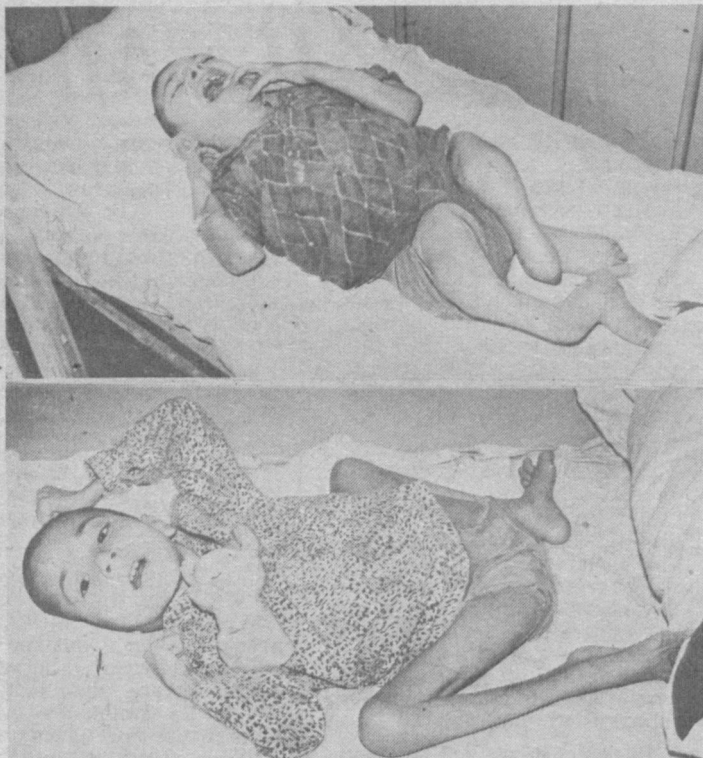
— Ана, сизга ичкиликбозлигини оқибати! — деди нима учундир гап-сўзларга аралашмай турган бош врач. — Лекин Саидкарим ҳали-ҳануз ичади. Ўтган сафар Хуршид кўзимизни шамғалат қилиб қочганда, ўзи гирт

маст ҳолда олиб келган. Тўғрими, Саидкарим?

Ундан садо чиқмади, кўзлари ер чизарди.

— Нима зарур сизга шу алфозда ичиб? — сўраймиз ҳайратдан тутоқиб. Саидкарим эса нигоҳини биздан ҳам олиб қочади.

— Нима қилай, ука, дардим кўп, — дейди овози титраб.

Минг афсуски, одамзодни банди ғофил деб бежиз айтишмаган. Ахир, тирик мушук кўзларини ўйиб олган хуршидлар, умрбод шифокорлар мададига таяниб яшашга мажбур муножотлар атрофимизда оз эмас. Бу ерда бир эмас, уч нафар ака-ука Козловлар даволанишапти. Эгизаклар Дмитрий ва Иннокентийлар 12 ёшда, Станислав эса 11 ёшда. Уларнинг ота-оналари Ҳамза тумани 7-маҳалласидаги 32-уйнинг 19-хонадониди яшашади. Билмадик, уч жигаргўшасини мажруҳлар маконига ташлаб қўйган кишиларни ким деб аташ мумкин?

1981 йилда туғилган Екатерина Титовани айтмайсизми? Унинг отаси ҳанузгача, эшитишимизга қараганда, ичкилик гирдобидан чиқолгани йўқ. У кунда, кунора Сирғали тумани 2-маҳалласидаги 35-уйнинг 40-хонадониди ичкиликдан «сархуш, бахтиёр» сезади ўзини. Ҳажжи Катя эса ана шу уйга ҳеч қачон боролмайди, у шунга маҳкум.

Эки Дилафрўз Саидовани олинг. Унинг ота-онаси Акмал Икромов туманида истиқомат қилишади. Эҳтимол, баъзан падари бузруквор бағрига сиғмаган дилбандни эслаб, тақдирнинг нотантилигидан афсусланиб, пешонасига урар. Лекин не фойда! Агар у вақтида ақлини ишлатиб, лаҳзалик кайф-сафога учмаганида эди, Дилафрўзнинг шодон қийқириги хонадонини обод қилиб юрган бўлармиди!..

Қайта-қайта афсуслар бўлсинки, билиб туриб яна жаҳаннамга ошиқаётганлар, туғилажак норасидалари саломатлигини, бахтини вақтинчалик сархушликка алишаётганлар сон мингта. Ҳозир 20185 киши наркологик диспансер ҳисобида туради, шулардан 2157 нафари аёллар (агар уларни шу мўътабар ном билан аташ мумкин бўлса!).

— Тўғри, ичкиликка ёки афюнга ўрганган одам ўз ҳолича фориг бўлиши амри-маҳол, — дейди шаҳар наркологик диспансери бош врач Дилрабо Абдалиева. — Уларга фақат биз ёрдам бе-

ра олишимиз мумкин. Лекин афсуски, 200 ўринли шифохонамизда атиги 130 нафар бемор бор. Мен планимиз тўлмаяпти, демоқчи эмасман. Қуриб кетмайдими ўзгалар бахтсизлиги ҳисобига тузиладиган план! Гап шундаки, кўча-кўйда маст-аластлар, қорадорю нашага «ошно» бўлганлар кўп. Улар туфайли жамиятимиз ва ке-

килларининг бу борадаги кўмакларини сезмаяпмиз. Ўзингиз ўйлаб кўринг, бизлар аёл киши бўлсак, ҳирсдай-ҳирсдай кишиларни уларсиз қандай етаклаймиз?

Бу энди баҳсталаб муаммо. Шўролар мамлакатиди ҳуқуқий давлат тузиш жараёнида беморларни (агар ашаддий ичувчиларни ёки тарякхўрларни шундай аташ жоиз бўлса) очик усулда даволаш мақсадида бир мунча ўзгаришлар қилинди ва ҳозир ҳам қилинаяпти. Даволаш-меҳнат профилактикаси жўнатиш жараёнидаги ортиқча қоғозбозликка, расмиятчиликка барҳам берсин. Ўша муассасада майли, милиция ходими ҳам, тиббиёт хизматчилари ҳам, бошқа соҳа вакиллари ҳам бўлсин. Шундагина участка вакилига ҳам, наркологик диспансер хизматчиларига ҳам, ичкилик «ошuftа»ларининг оила аъзоларига ҳам қулайлик яратилган бўлади.

Ҳа, Ўтқир ака фикрларини шахсан мен тўла-тўқис қўллаб-қувватлайман. Бугунги кунда инсон ҳақ-ҳуқуқини ҳурмат қилишга ўрганиш жараёнида муаммолар ҳаддан ташқари кўп.

Индаллосини айтадиган бўлсак, халқимизда кўр киши ҳассасини бир марта йўқотади, деган гап бор. Демоқчимизки, ичкиликка ва гиёҳвандликка ўрганган одам бу иллатдан батамом фориг бўлиши учун энг аввало ўзида хоҳиш, ишонч ва иродани шакллантирмоғи лозим. Шундай одамлар бор. Мисол учун айтганда ўтган 1990 йил давомида наркологик диспансер ҳисобида турувчи 2104 нафар бемор (шулардан 260 нафари аёллар) буткул соғайиб, жамиятдаги аввалги ўрнини топиб олди. Яна ҳам аниқроқ мисол керак бўлса, марҳумат: наркологик диспансерда Михаил исмли кишини учратдик. Қўлида гулдек ҳунари бор экан. Дурадгорлики, бўёқчиликми — барибир, унинг олдида тушади-гани йўқ, дейишди шифокорлар.

— Ичишни 12 ёшимдан бошлаганман, — дейди Михаил биз билан суҳбатда. — Шундай ўрганиб кетгандимки, худди ўргимчакнинг тўрига тушиб қолгандек, ундан қутулолмасдим. Диспансерда даволашди, бир ярим йил бўлаяпти. Соппа-согман, оилада ҳам, ишхонада ҳам ҳурматим жойида.

— Бизда, албатта, ётиб даволаниш шарт эмас, — дейди қўшимча қилиб Дилрабо Абдалиева. — Кундузи қатнаб, дори-дармон ва муолажаларимиздан баҳраманд бўлиш мумкин. Гиёҳвандликка мубтало бўлганлар учун эса хўжалик ҳисобида ишловчи пуллик амбулатория очганмиз. Бизда даволанувчилар шахси бутунлай сир тутилади, дарддан фориг бўлиб, қайтадан ҳаётга йўлланма олишлари мумкин.

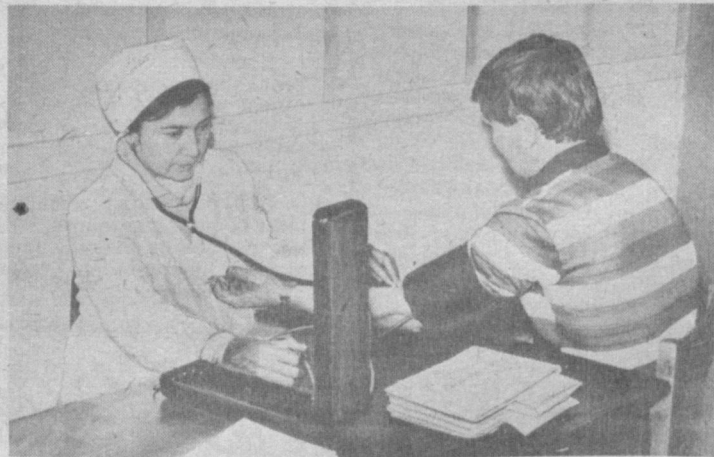
Фикримизча, ҳаммасидан осон ва қўлайроғи — ана шундай кулфатнинг олдини олиш. Бунинг учун бизни маъзур тутиш-у, суратларга яна бир бор диққат билан назар ташланг. Мушоҳада қилинг. Эҳтимол ана шу мажруҳликка бир умр маҳкум норасидаларнинг ота-оналари ҳам ўшанда, тўкин дастурхон атрофида қадаҳ уриштираётди. «Болаларимиз саломат бўлсин, шунинг учун ичайлик!», деб чувиллашган бўлса, ажаб эмас. Мана, ўша тантанавор қадаҳ сўзларининг акс-садоси...

Раҳмон АЛИ.

СУРАТЛАРДА: 1. 14 ёшли Наташа Сафарбоева, 6 ёшли Андрей Аниқули (1-бетда).

2. 6 ёшли Александр Воронец ва 5 ёшли Рустам Ҳамидов.

3. Наркологик диспансерда даволанувчининг аҳволи кўздан кечирилмонда.

кин даволанишни хохламаган одам жамоат жойларида маст-аласт юрса, мавжуд қонунга мувофиқ қаттиқ жазоланади. Кўраёйсизми, биздаги қонунларнинг нақадар ночорлигини!

Чиндан ҳам Дилрабо опанинг бу фикрига қўшилмай илож йўқ. Хушёрхонада жарима солишадик, бу жазо эмасми, деб эътироз билдиришингиз мумкин. Лекин жавобимиз таппа-тайёр. Хушёрхонада олинадиган 15 сўм жарима ўша шахсга эмас, унинг оч-юпун бола-чақасига, хўрлик ва номузддан қадди букилган аёлига берилган жазодир аслида. Бизда ҳамон айшни подон суриб, жабрини доно тортаяпти, шундай эмасми?

— Илгари милиция ёрдамида ашаддий ичувчи ёки багиларни даволаш-меҳнат профилактикаси жўна-тардик, — дейди Дилрабо опа. — Энди эса участка ва-

ят келажак авлоднинг баркамоллигини таъминлаш учун, агар шароит тақозо қилса, қаттиққўл бўлиш керак.

Шу пайтгача бу иш том маънода милиция зиммасида эди. Участка вакили ана шундай шахсларни аниқлаб олгач, энг аввало унинг оила аъзоларининг розилигини олиши керак эди. Кейин эса уни худди ёш боладек эргаштириб, минг бир тешикка кириб, бир қўлтиқ хўжжат тўплаши шарт эди. Шундан кейингина уни даволаш-меҳнат профилактикаси жўна-тирларидан бирига жойлаштира оларди. Бу жараёнда унинг она сути оғзига келарди. Қолаверса, бундан ташқари ҳам бир олам ташвиши бор.

Энди нима бўлди? Асосий масъулият наркологик диспансер хизматчилари зиммасига ўтгач, участка ва-

АБДУМАЛИК ЭНДИ КАБОБ СОТМАЙДИ

Аслида бунга биринчи галда Ғазалкент шаҳри умумий овқатланиш корхонаси раҳбарлари айбдор. Нега дейсизми? Ахир, деярли ҳар кун радио ёки телевизор мурватини бурасангиз, номини тилга олишга чўчидиган юқумли касалликлар кўпайиб бораётганлиги ҳақидаги ташвишли гапларни эшитасиз. Шундай экан, улар ўз қарамоқларидаги овқатланиш тармоқларида интизомни, озодликни, саранжом-сарип-таликини назорат қилиб боришлари керакда.

Қисқаси, кунларнинг бирида кабобпаз Комил Миनावаров ишхонасига бораётганди. Йўлда ҳамқишлоғи, Фрунзе номли жамоа хўжалиги аъзоси Абдумалик Абдурайимовни учратиб қолди. Ғазалкентга етиб келишгач, Комил Абдумаликдан кабоб пишириб, сотиб туришни илтимос қилди. Ўзи эса қаёққадир кетиб қолди. Шундай қилиб, мўъжиза юз берди-ю, жамоа хўжалиги аъзоси бир зумда кабобпаз бўлди-қолди.

Ишлар юришиб кетди. Хўрандалар гавжумлашиб, турнақатор бўлишди. Эндигина йигирма бир баҳорни қаршилаган Абдумаликнинг қўли-қўлига тегмайди. Бирдан пул олиб, киссасига тикади-ю, бирнга сели оқаётган кабобни узатади. Бу ҳол узоқ давом этди.

— Ака, сизга нечта берай?

— Ўн бешта қўйворинг!

— Хўп бўлади.

Шу ерга келганда савдо-ни тўхтатишга мажбур бўлди. Фуқаро кийимдаги бир йигит қизил гувоҳномасини кўрсатиб, савдо қилиш ҳуқуқини берадиган рухсатнома бор-йўқлигини сўради. Бундай қороз Абдумаликда қаёқдан бўлсин?

Яна бир киши эса хўранда Омарбек Қўлматовдан уэр сўраб, унинг қўлидаги 15 дона кабобни тарозида тортиб кўрди. Улар Бўстонлиқ тумани ИИБ БХСС ходимлари экан.

Хуллас, текшириб кўрилса, 15 дона сихдаги кабоб 60 грамм кам чиқди. Қолаверса Абдумалик «илҳомланиб» кетиб, хўрандадан ортиқча ҳақ олганлиги аниқланди. Демак, у Омарбек Қўлматовнинг 1 сўм 29 тиин ҳақиға хиёнат қилибди. Нима дейсиз, оддий арифметика, «Сизга қанча керак?», «Фалон сўм бўлади» деб бийрон гапирётган Абдумаликнинг тили калмага келмай қолди.

— Адашибман, кечиринглар,— дейишдан нарига ўтмади.

Бўстонлиқ туман халқ суди бу ишни муфассал ўрганиб чиқиб, ўз ҳукмини маълум қилди. Фрунзе номли жамоа хўжалиги аъзоси Абдумалик Абдурайимов бир кунлик «кабобпазлиги» учун 300 сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.

Энди баҳоли қудрат қиссадан ҳисса чиқарайлик.

Хўш, бу қоқилишнинг олдини олиш мумкинми? Албатта мумкин эди. Бунинг учун Абдумалик хушёрлик билан фикр юритиш, кўк-сида тепиб турган юрак-виждон нидосига қўлоқ солиши керак эди. Агар шундай қилганида, ҳали уйланмаган йигит жарима учун тўланган 300 сўмни тўйнинг бирор камига ишлатган бўларди. Энг муҳими, навниҳол ёшида «судланган» деган тамға босилмаган бўларди. Афсус...

Маҳкам ҲАКИМОВ.

Олинган ташвишли хабар асосида зудлик билан ишга киришиш юз берган жиноятни фош этишда катта ўрин тутди. Жумладан, Тўрақўрғон туман ички ишлар бўлими ходимлари шу йилнинг январь ойида темир-бетон заводи ва «Партия XXV съезди» жамоа хўжалигида содир бўлган ўғирликларни очишда тезкорликнинг афзаллигини яққол намойиш қилишди.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) жиноят қидирув кичик оперативки милиция катта сержанти Иброҳимжон Ҳамроқулов, жиноят қидирув бўлими оперативки милиция капитани Набижон Тошбоев, бўлим навбатчиси милиция майори Абдулҳамид Шерматовлар юз берган жиноят ҳақидаги маълумот билан танишмоқдалар.

Боқижон ХОЛМИРЗАЕВ олган сурат.

Борис ВАСИЛЬЕВ

(Давоми. Бошн аввалги сонларда)

— Ахир, айтдим-ку, улар чурқ ҳам этишмади. Э, йўқ. Қанақасига хотирамдан кўтарилибди? Уйимнинг олдида машинадан чиқаётганимда, улاردан бири: «Агар бирон кимсага сотсанг, нариги дунёдан ҳам топамиз», — деди.

— Агар шу овозни эшитсангиз, таний олардингизми? — Эҳтимолдан узоқ. Ўша пайтда мен учун қандай гапиришгани эмас, нима дейишгани муҳим эди. Мен тушган вазиятда, фикримга қўшиларсиз, уларнинг ўртасидаги фарқ катта. — Ревзин ўзини тўлиқ эркин тутарди. Ҳеч ким унинг ичига қўл солмади, узоқ йиллик битмас жароҳатига туз сепмади. Демак чинакам тавбазарру қилган хатига ишониб, ўтмишни титкиламасликка қарор қилишган.

— Сизни олиб кетган кишиларнинг ташқи қиёфасини тасвирлаб бероласизми? — сўради Смолянинов. — Уларнинг ёши, ҳеч бўлмаса тахминан, нечада? Қандай кийинишган эди?

— Ҳамама қатори кийинишган: пальто, шарф, шапка. Бири новча, мендан анча баланд, иккинчиси пастак, қандайдир дум-думалоқ. Ёши бўлса... новчаси ўттизларда, униси чамаси йигирма бешда. Қиёфаси эсда қоладиган эмас.

— Йўлда-чи? Йўлда ҳеч нарсани сезмадингизми? — давом этди полковник бўшашмасдан.

— Кўзингни шапка тўсиб турганда кўп нарсани кўриб бўлмас экан, кейин кузатадиган аҳволдамасдим.

— Яхши. — Смолянинов ўрнидан кўзгалди. — Ҳозирча етади. Катта раҳмат, Григорий Иосифович, келганингиз учун. Ўша уйда қимматбаҳо китобларни кўрдим денг?

— Мен унақа демадим. — Қария истеҳзоли жавоб қайтарди. — Гап уларнинг ба-

Фурдончинг қайтарилиши

(ҚИССА)

ҳосида эмас. Фақат катта бадний қимматгагина эга бўлмаган китобнинг дунёдаги ҳозирча ёлғиз нусхасини кўрганингизга аминман. Бироқ... биласизми, ҳозир ўйлаб қолдим, мен ўша хонадон жойлашган йўлда қачонлардир, жуда узоқ йил бурун, бўлганман. У ерда нимадир кўзимга иссиқ учради. Нима эди? — у бир неча лаҳза ўйланди. — Йўқ, ҳозир эслолмайман.

Смолянинов қарияни бошқармадан чиқаришга кўзатиб, алоҳида заруратсиз бир неча кун кўчага чиқмай туришини маслаҳат берди.

— Григорий Иосифович, сиздан ўтиниб сўрайман, — агар қандайдир одатдан ташқари воқеа юз берса, бизга қўнғироқ қилинг. Хўпми?

Бошини ирғаган қария телефон рақами ёзилган қорозни чўнтагига солиб, уйига жўнади. Қария кўксини адо этилган бурч туйғусига тўлдириб, ўзининг ҳали кераклигини аниқ ҳис қиларди. Қилган ишидан қониқди, ҳолбуки кўпдан бери бундай эмасди.

Сирпанчиқ йўлакдан нигоҳини тасодифан узган Ревзин айвонли мўйна телпак ва қорамтир пальто кийган новча ёш йигит қаршисидан келаётганига кўзи тушди. Шу заҳоти уни таниди. У таъмирлаш устахонасининг ҳозирги мудир Игорь Владимирович Казаченко эди. Ўзини четга олишнинг иложи йўқлигидан саломлашишга тўғри келди. Лекин Казаченко қарияни танимасдан ўтиб кетди. Ревзин енгил хўрсинди. Зўраки кулгу, соғлиқ тўғрисидаги савол-жавобларга тоқати йўқ эди.

Ўзининг торкўчасига бурилиб, нафасини ростлаш учун тўхтади, бир нарсани юраги сезиб, орқасига ўтирилди. Назарида ўша Казаченко шоша-пиша уй бурчагига яширингандек кўринди... Кўзи олдида аллабалолар ўт-яптимми? Қарияни кўриб чўлғади. Чаккасидаги қон томири лўқиллади. У бор кучини йиғиб, уйининг йўлагига ошиқди.

Смолянинов билан Ревзин ўртасидаги суҳбатнинг ёзувини Ким икки марта эшитиб чиқач, магнитофонни бўшашиб ўчирди. Бошига тайинли бир фикр келмади. Телефон дастасини кўтариб, икки-уч марта кутубхонага қўнғироқ қилди. Нарёқдан тўхтовсиз калта гудок овози

келарди. Ким соатиға қаради, энди чақириш бефойда, ҳадемай кутубхона ёпилади. Ғалати кун бўлди, эрталабдан бери иш қандайдир акс бўляпти. «Бўлмаганга бўлишма», — деб ўйлади. Ким телефонга хомуш тикилиб. Эски қора телефон ўрнига фил суяги рангадаги ялтироқ тугмачали аппарат ўрнатилганида у дастлаб суюнди. Вақт ўтгани сари янги ўйинчоқнинг юзаки пардози ғашига тега бошлади. Кошкийди, аппарат алмаштирилганидан сўнг Кимнинг тез-тез иши тушиб турадиган ахборот хизматида ўзгариш юз берган бўлса.

Омадини синаш учун кутубхона рақамини ина териб, «банд» сигналини эшитгач, архивдан сўралган антиквариат чайқовчилиги билан валюта найрағарчилиги тўғрисидаги ишни ўқишга тушди. Смолянинов хонасидаёқ бу ишни, жиноятчиларни қидиришда иштирок этганини эслаганди. Аниқроғи, қишлоқ туманларидан бирида жиноят қидирув оперативки эканлигида ўша пайтда бўлим бошлиғи ўринбосари бўлган подполковник Смоляниновга қарашганди. Қанча сувлар оқиб ўтди. Жазоланганлардан баъзи бирлари озодликка чиққандир. Балким беш йил бурунги воқеалар билан ҳозирги ҳодиса ўртасида қандайдир алоқа борлигини аниқлаш мумкин бўлар.

Ким охириги — бешинчи томни қўлига олганда, ташқарида қоронғу тушиб қолаётганди. Шу пайт телефон жиринглади.

— Ким Клинич, — эксперт-криминалистика бўлими бошлиғи Величко телефонда қаттиқ гапирарди. — Кўзингни оч, ошнагинам.

Баланд бўйи, дўриллаган овози, ёши улуглиги Величкога ҳаммани яқин олиб гапиришга гўё ҳуқуқ берганди. Аслида гап бошқармада уни ҳурмат қилмаган киши йўқлигидан бўлса керак. Участка инспекторлигидан бошлаб, йигирма йиллик хизмати давомида милициядаги бор соҳаларда ишлаган. Ҳар бир ходимнинг дилига йўл тополгани ҳам шундан. Экспертнинг нечоғлиқ шовилинчилигини унга тушунтириб ўтиришнинг ҳождати йўқ. Унинг учун ўта муҳим ва шовилинч ишнинг ўзи бўлмасди.

(давоми бор)

«МЕНИ СЕВАСАНМИ?»

Қорадори туфайли ўғирлик йўлига кирган ва олти марта судланган Александр Азимов 1983 йилнинг 11 апрелида озодликка чиқди. 38 ёшга кириб, ҳеч қаерда ишламаган, умрининг салкам йигирма йилини қамоқда ўтказган бу йигитга табиат фавқуллодда ҳусн ато этган. Аммо афюн савдосидан келадиган мўмай даромадга ишқибозлик унинг қон-қонига сингиб кетганди.

У Чоржўйда яшай олмаслигига ақли етди. Чунки ҳаммага отнинг қашқасидай таниш. Шу боис ўзи туғилиб ўсган шаҳарни тарк этиб, қаландарона ҳаёт тарзини танлади.

Қорадоридан тушган пул ва чиройли чеҳра билан ҳар қандай қизни домига илиштира оларди у.

— Мени сеvasанми? — деб сўрарди тузорига тушган бокира қиздан.

— Ҳа...

— Агар муҳаббатинг чин бўлса, исботи сифатида мана бунни ют, — дея қорадори

узатарди. Шу зайл уч-тўрт марта қорадори истеъмол қилган нозик вужуд кўп ўтмай қишқизил бангига айланарди.

Тулкидек айёр Саша гарчанд тенгим топилса уйланман, деб айтсада, умр йўлдоши эмас, ҳар мақомга йўр-

ғаловчи хизматкор ахтарарди ўзинга.

Қишлоқ жойларидаги яширин кўкнорифурушлардан заҳри қотил харид қилиш мақсадида кўп минтақаларни кезиб чиқди. Жумладан, Ур-

ганч, Тошхўвуз, Мўйноқ, Тўрткўл каби шаҳарларда яшай қолдирди. Қорадорига ўзи ўргатган навжувонларнинг шу заққум туфайли тортаётган азоб-укубатлари ҳаёлига ҳам келмасди унинг.

Ниҳоят Саша Тошкентга келди. Одатдагидек бу ерда

ҳам жиноятчиға қиз осонгина топила қолди. Бу Чилонзор даҳасининг 23-маҳалласида истиқомат қилувчи Гулбаҳор Ҳотамқулова эди. Аммо Гулбаҳорнинг омади бор экан. У ҳали жаҳаннам остонасига қадам қўймасдан туриб, туман ИИБ ходимлари Александр Азимовнинг фаолиятига нуқта қўйиб, ундан пулга чаққанда салкам 500 сўмлик қорадорини мусодара қилишди.

Ашаддий жиноятчи А. Азимов борадиган жой маълум. Шундай бўлсада, азиз юртдошларимизга мурожаат қилмоқчимиз:

— Огоҳ бўлинг, одамлар, пулпараст ва таряххўр Сашалар ҳамон сиз ва бизнинг орамизда заҳар-заққум уруғини сочиш ниятида кезиб юришибди!

Абдулла НУРИМОВ,
Тўхтамурод ТОШЕВ.

Фирибгарни танийсизми?

Бухородек шаҳри азимда шов-шув гап тарқалди:

— Ҳей, эшитдингизми, шаҳримизда бир ғалати одам пайдо бўлганмиш, кимнинг иши яхши юришмаётган бўлса, ёрдам берармиш, нима керак бўлса, дарҳол муҳайё этармиш.

— Ҳа, унинг табиблик хусусияти ҳам бормиш, кимнинг дарди оғир бўлса, бир зумда даволармиш.

Бундай миш-мишлар шаҳарда кундан-кунга кўпайиб борди, ҳатто вилоятга ҳам тарқалди. Лекин Хизир бувадек шаҳарнинг гоҳ у ерида, гоҳ бу ерида пайдо бўлиб, одамларнинг ҳожатини чиқариб юрган бу кимсани ҳеч ким танимасди. У билан танишиш иштиёқида юрганлар эса тобора кўпайиб борарди.

Яқинда Бухоро тумани ички ишлар бўлимининг зийрак ходимлари фирибгарликда гумон қилиб ёши ўтиб қолган бир кишини ушлаб олишди. Текшириш пайтида ўзини 1920 йилда Андижон шаҳрида туғилган, ҳозирги пайтда шу шаҳарнинг Комсомол кўчасидаги 104-уйда истиқомат қилувчи, Андижон Давлат медицина институти касалхонасининг травматология кафедраси доценти, КПСС аъзоси, Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, 132684-рақамли биринчи даражали «Ватан уруши» ордени мишондори Бобохонов Аббосхон Тўрахонович деб таништирган бу киши фирт ёлгон сўзлаган экан.

Тергов давомида фирибгарликда ва бошқа жиноятлар содир этишда айбланаётган А. Бобохоновнинг ҳақиқий исм-шарифи ҳозирча аниқлангани йўқ. Сиз суратда кўриб турган, оппоқ соқоли кўксига тушган мўйсифиднинг миллати ўзбек, бўйи 170 см, озгиндан келган, юзлари оқиб, тепа сочи тушиб кетган, катта кўзойнак тақиб юради, чап оёғининг устки қисмида яраси бор.

Ушланган пайтда оч-жигарранг плаш, костюм ва шим кийиб олган, бошида кўк шляпа бор эди. Узи билан ҳар хил нарсалар ва дорилар, кунжут мойи солинган сумка олиб юради. Танишаётган пайтда ўзини гўёки халқ табobati билан даволовчи Лукмони Ҳаким деб маълум қилади.

Одамларнинг ишончини тез қозонади. Автомашина ва бошқа ноёб нарсаларни сотиб олишда ёрдам кўрсатишга ваъда қилиб, катта пулни кўлга киритиб, хайр-маъзури насияга қолдиради-ю, кўздан ғойиб бўлади.

Узини А. Бобохонов деб кўрсатаётган кимсанинг асл исм-шарифини билган ёки уни таниган фуқаролардан, у томонидан алданган жабрланувчилардан Бухоро шаҳридаги 37-213, 42-103, 41-232 рақамли телефонлар орқали «А. Бобохонов»га тегишли маълумотлар ҳақида хабар беришларини сўраймиз. Ёзма равишда эса Бухоро тумани ички ишлар бўлимига жўнатиш мумкин.

С. СУЛАЙМОНОВ.

Бугун ёшлар орасида жиноятчиликнинг ўсиб бораётганлиги ҳеч кимга сир эмас. Назаримда, қанчалар кўп бонг урсак, шунчалар кўпайиб кетаётгандек. Ўғирликми, талончиликми, номусга тажовуз қилишми, гиёҳвандликми, рэкети — барчасининг бир қанча ўсганлиги қайд этилди. Жиноятлар ўзининг шафқатсизлиги, ваҳшийлиги билан ажралиб туради.

Ташқи кўринишдан мулоим, мўмин, қизиқувчан, беозор туюлган болаларимиз нега бундай разилликларга йўл қўймоқдалар? Нега муррак қалбларида раҳм-шафқат ҳислари парвариш билмай ҳисмоқда? Нега қизиқувчанлик тўла бу мунис нигоҳлар ўзгалар молини мўлжалга олмоқда? Яқиндагина онаси этагини маҳкам тутган қўллари бугун ўзгалар умрини ҳазон қилмоқда. Ўйламай-нетмай гиёҳвандлик сиртмоғига бошларини суқмоқдалар. Ҳаётнинг паст-баланд, тор-кенг кўчаларидан юрмай туриб, аччиқ-чучугини тотмай, яшаш нелигини тушунмай туриб, ёш жонларига қасд қилмоқдалар.

Ёшлар орасида жиноятчиликнинг олдини олиш учун қандай ишларни амалга ошириш кераклигини белгилаш мақсадида жумҳурият ички ишлар вазирлиги ҳуқуқбузарлигининг олдини олиш бошқармаси давра суҳбати уюштирди. Маданият, олий ва ўрта махсус таълим, соғлиқни сақлаш вазирликлари, давлат спорт, меҳнат қўмиталари, болалар жамғармаси, прокуратура, ҳарбий округ ва бошқа нуфузли таш-

ИККИ СОАТ БЕҲУДА ВАЪЗХОНЛИК

килотлар ходимлари таклиф этилди. Биринчи маротаба Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармаси, Тошкент ва Ўрта Осиё митрополити вакиллари учрашувга ташриф буюришди.

Суҳбатни бошқарма бошлигининг ўринбосари, милиция подполковниги О. Корастилев ёшлар орасидаги жиноятчилик ҳақида қисқача маълумот бериш билан бошлади. Юқори кўрсаткич

чилик камаяди? Ҳар ким аниқ, пухта таклифлар берсин, — деган илтимосни ташлади.

Даврага бир неча дақиқалик сукунат чўкди. Гўёки, суҳбатга тайёргарлик кўриб келиши лозим бўлганлар буни сира кутмагандай. Ниҳоят ўнғайсиз жимликни бузишга маданият вазирлиги вакилининг журъати етди. Лекин суҳбат мавзусидан четлаб, кўпроқ ўз муаммолари ҳақида гапирди. Азага

меҳнат биржаларини очиш лозимлигини, лекин бу улар ихтиёрида эмаслигини тан олди. Ҳар кимдан ҳар хил гап чиқди. Лекин ҳаммаси дарахтни кўриб, илдизи борлиги ҳақида ўйламаётгандек эди.

Дин аҳллари адашган бандаларини ҳақ йўлига қайтаришда эндигина очиқ иш олиб бораётганлари, лекин баъзи тўсиқлар ҳамон мавжудлиги, неча ўн йиллар давомида бузилган имонларни тиклаш учун вақт лозимлигини таъкидладилар.

Ҳа, етмиш йилдан бери марксчи-ленинчи бўла олмагандай, бир йилда ҳудожўй ҳам бўлиб қолмайди одам. Икки соатлик суҳбат мобайнида ҳеч кимдан жўяли фикр чиқмагани сабаб, Олег Витальевич Корастилев обдон пишитилган, аниқ фикрларни кейинроқ, ёзма равишда беришларини сўраб, суҳбатни яқунлади. Шунинг кутгандай ҳамма енгил нафас олиб ўрнидан турди. Менга келганда эса, балогатга етмаганлар-у, етганлар тақдири қандай ҳал бўлиши мумкинлиги ҳақида нуфузли ташкилот, муассаса вакиллари кўли ҳам. Ўйи ҳам калталиги ҳақида хулоса чиқаришдан бошқа иложим қолмади.

Муҳаббат ИБРОҲИМОВА,
«Постда» мухбири.

ЁШЛАР ТАРБИЯСИ МУАММОЛАРИ

Андижон ва Наманган вилоятларига тўғри келаркан. Бунда, албатта, Наманган шаҳридаги расмий 26 видеосалонлар фаолиятининг аҳамияти катта бўлса керак. Мазкур даргоҳларда намоён этилаётган зўравонлик, ҳаёсизлик, ваҳшийликни тарғиб қилувчи ленталар мазмунини бирор кимсани ташвишлантириш у ёқда турсин, ўйлантирмайди ҳам. Фильмларни кўрган ёшлар уни қандай қабул қилгани юз бераётган воқеалардан маълум.

Ўсмирлар орасида энг кўп тарқалган ўғирлик, талончилик, номусга тажовуз қилиш ва бошқа жиноятларнинг ўсиши ҳақидаги маълумотдан сўнг Олег Корастилев ўртага:

— Нима қилсак, жиноят-

келган кампир ўз дардини айтиб йиғлар деганидек, айбни спорт ишларининг ёмонлигига қўйди. Давлат спорт қўмитаси вакиллари эса беркитилган спорт майдонлари ва тренерлар иши ҳақида маълумот беришдан нари ўтмади. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги вакили ёшларнинг бўш вақтларини ҳисобга олиб, уларни вақтинчалик иш билан таъминлаш масаласини ўртага ташлади.

Давлат меҳнат қўмитаси вакили эса ҳозир барча корхоналар ўз-ўзини таъминлаш ва бошқаришга ўтгани сабабли уларга малакали ишчилар кераклигини, лекин бу масалага ҳам эътиборни қаратиш зарурлигини таъкидлади. Чет элдаги каби

ИЧКИ ЖАБҲА ЖАНГЧИЛАРИ

Кечагина ҳарбий уст-бош кийиб, қўшни Афғонистон тупроғидаги қонли жангларда адолат, ҳақиқат ва садо-

дат нелигини синаб кўрган йигитларнинг кўплари Ватанга қайтгач, ўз ўрниларини жиноятчилик билан ку-

рашнинг олдинги марраларида деб билишди. Собиқ байналмилалчилар Дўстлик шаҳар ички ишлар бўлимида ҳам бор. Улар ҳамкасбларига хизмат бурчларини ўташда ўрнатилган кўрсаткич келишмоқда.

— Пороҳ ҳидини ҳўб ва кўп ҳидлаган йигитларга ҳар қандай мураккаб ҳамда масъулиятли вазифаларни топшириш мумкин. Чунки оғир синовлардан ўтганлар панд беришмайди, — дейди шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғи, милиция подполковниги Мадийер Эгамбердиев.

СУРАТЛАРДА: ИИБ бошлиғи М. Эгамбердиев собиқ байналмилалчилар — милиция сержанти Ражаббой Қаландаров, милиция катта сержанти Поллёт Хусинов, милиция кичик сержанти Одилбек Эрметов, милиция катта сержанти Зарифбой Ражабовларни Совет Армияси кўни билан қутламоқда; милиция сержанти З. Ражабов жанговар қуролдоши Хазорасп туманидаги Гагарин номли давлат хўжалиги бригада бошлиғи Комилжон Эгамбердиевни байрам арафасида уйига таклиф этди.

Саъдулла БОБОЕВ олган суратлар.

АБДУНАБИ ҚИДИРИЛМОҚДА

Сирдарё шаҳар ва туман ижроия қўмиталари ички ишлар бўлими томонидан 1966 йили туғилган, Бахт шаҳридаги Совет кўчасининг 8-уйида яшовчи Эрнзаров Абдунаби Қаҳҳорович қидирилмоқда. У 1991 йил 31 январь кўни уйдан чиқиб кетиб, қайтиб келмаган. Ёнида ҳеч қандай ҳужжати йўқ эди.

Унинг белгилари: бўйи 165 см., ўртача гавдали, чўзинчоқ юзли, жингалак сочи қора, бурнида ва ўнг оёғининг пастки қисмида операциядан сўнг қолган чандиқ бор.

Уст-боши: кулранг шим, оқ кўйлак, енгсиз қора свитер, ичи юнг қора рангли пўстин кийган.

А. Эрнзаровнинг қаердалигини билган, у ҳақида бошқа бирон-бир маълумотга эга бўлган фуқаролардан энг яқин милиция бўлиmlарига «02» рақамли телефон орқали кўнғироқ қилишларини ёки ёзма равишда хабар беришларини сўраймиз. Ҳар икки ҳолда ҳам исм-шарифни кўрсатиш шарт эмас.

МАҲОРАТИМИЗНИ ОШИРАЙЛИК

Сўнгги йилларда қурол ишлатиш билан боғлиқ жиноятларнинг кўпайиши ҳар бир ички ишлар ходимларидан касб маҳоратини оширишни тақозо этмоқда.

Тошкент вилоят ички ишлар бошқармасида бу ишга катта аҳамият берилмоқда.

Отиш қуролларидан қўшимча машғулотлар ўтказилмоқда. Ил охирида ўтказилган якун ҳам анча ижобий ўзгаришларни кўрсатди. Лекин шу билан бир қаторда маблағ тақислиги туманларда отиш машғулотларини ўтказишга салбий таъсир кўрса-

таётганлиги ҳам сир эмас. Жойларда отиш майдонлари, талабга жавоб берадиган жиҳозларнинг етарли эмаслиги анча қийинчиликларни келтириб чиқармоқда. Бу эса ўз навбатида ҳар бир ички ишлар ходимининг жанговар тайёргарлигига акс этмоқда.

З. БОБОҚАЛОНОВ.

Тошкент вилоят ИИБ кадрлар бўлими ходими.

Муҳаррир
Зокир ОТАЕВ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700029, Тошкент, Лопатин кўчаси, 1.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси. 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: Муҳаррир — 32-38-86,
муҳаррир ўринбосари — 39-77-23,
37-23, 46-56 (ички).

«ПОСТДА»
(«НА ПОСТУ»)
Орган коллегии МВД
УзССР